

Bien plus qu'un monument

Historie

Od rodiny Hohenstaufen až do naší doby

Frédèrik z Hohestaufen zvaný « Jednooký » Vévoda ze Souabe, pravděpodobně zpozoroval strategickou důležitost **pohoří Stophanberch** (výška : 755m, se protahující ze západu na východ, kolmo na planinu) protože hrad je uveden poprvé již ve XII století.

Tato skalní zeď se nachází na křižovatce důležitých obchodních cest : cesta obilí a vína (ze severu na jih) a cesta soli a stříbra (ze západu na východ).

Stávajíc se majetkem **Habsbourgů**, se stal hrad sídlem **Tiersteinů** v roce 1479.

Tito jej přestavěli a vybavili obranným systémem adaptovaným pro dělostřelstvo.

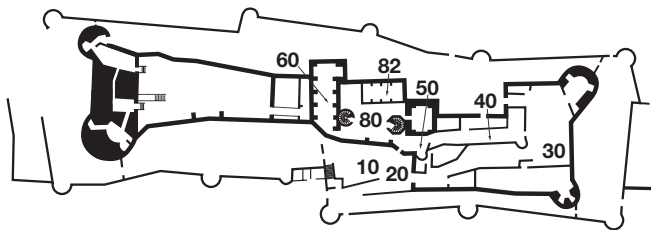
Po dobu Třicetileté války, **kapitan Filip z Liechtenau** odporuje víc jak měsíc útokům Svédů, ale hrad je nakonec vydrancován a vypálen. Poté zůstal více než dvě a půl století opuštěn.

V roce 1865, vstupuje společně se sousedním lesem do majitelství města **Sélestat**, které daruje tyto ruiny znamenitě zachované německému císaři **Guillamovi II z Hohenzollern** v roce 1899 (Alsasko bylo pod německou vládou od 1811).

Guillaume II svěří renovaci hradu Haut-Koenigsbourg architektu **Bodo Ehardtovi** od 1900 do 1908.

Dokončovací práce a nákup sbírek probíhají až do 1918.

Dle Versaillské smlouvy (1919), Francie obdržela majetky německé koruny a tímto i Haut-Koenigsbourg.

Očíslení etap odpovídá číslům na plánu samoprůvodské cesty

Sledujte průvodce

Poté co projdete vstupními vraty [10] se znakem Tiersteinů, zpozorujete vpravo obvodní zeď slabé síly (XV – XX století) a vlevo hlavní obytnou jižní budovu stavějící na skalní zdi (XII – XX století).

Po průchodu padací bránou [20], vstupujeme do spodního dvora [30] kde jsou napravo stáje a místnosti zajišťující autonomii hradu. Uprostřed spatříme kopii fontány z XV století jejíž originál je uschován v Eguisheimu.

Jediný vstup do obytné části je možný přes věž a dále schodištěm [40] s ochrannými střílnami.

Tento plán nutil útočníky postupovat pod střílnami ochozu. Brána a zvedací most nad příkopem jsou posledními překážkami před vstupem do obytné části.

Dvůr

Studna [50] hluboká 62m byla opevněna aby nebyla oddělena v případě útoku.

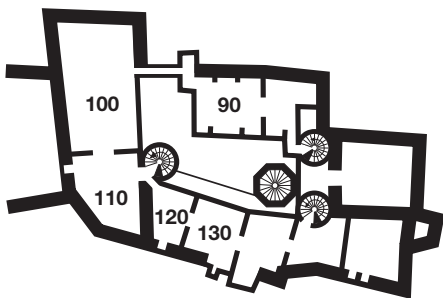
Chodba dává přístup do komory [60] jejíž délka udává šíři skalní zdi na které je hrad postaven.

Ve vnitřním dvoře [80], dřevěné chodby na jižní straně byly rekonstruovány na základech existujících kamenných podstavců. Kuchyně [82], jsou v obytné severní části s jedním dřezem a dvěma krby, které byly zachovány ještě před přestavbou.

Polygonální schodiště dává přístup do střelecké věže a do severních a jižních točitých schodišť která dovolují vstup do místností.

Druhé patro

Ve druhém patře severní obytné části [90] dřevěné obložení zajišťuje lepší izolaci. Sedací lavice¹ jsou zabudovány před okny pro využití denního světla.

Kamna jsou vytvořena ze dvou litinových ploten které byly nalezeny při vykopávkách .

V západní obytné části [100] spatříte na stropě Císarského sálu orlici² a erby, které zdůrazňují politický charakter této místnosti. Fresky jsou od Leo Schunga. V pozadí tohoto sálu, který se též nazývá Oslavný sál, je tribuna, která udává původní výšku místností.

Nábytek Lorrainského pokoje [110] pochází z této provincie a byl darován z Lorraine císařovi .

Točitým schodištěm v obytné jižní části [130] vstupujeme na tribunu kaple.

Vedle, jsou obytné místnosti ty nejkomfortnější z celého hradu, orienovány na jih a vybaveny latrinami. Tyto místnosti jsou přístupné průchodem, nebo každá místnost zvlášť z venkovní chodby.

Žlutá keramická kamna jsou vytvořena z kachlíku, které byly vyrobeny dle úlomků kachlíků nalezených při výkopech.

První patro

Točitým schodištěm se dostanete do poschodí spodního, kde najdeme stejné místnosti jako v poschodí vyšším.

Pak dojdeme do kaple [120] vybavené tribunou a postranním otevřením dovolujícím pojmout co největší počet věřících.

Po kapli přijdeme do sálu loveckých trofejí [150] .

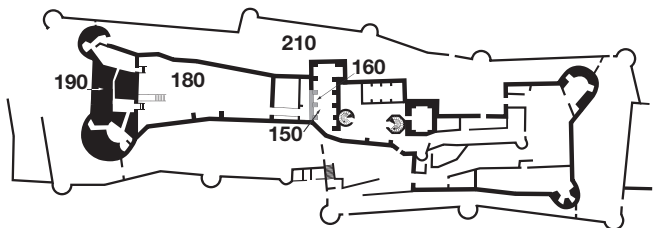
V sále zbraní [160] jsou vystaveny různé halapardny, meče, kuše , brnění a kopie velikých kamen z lakované zelené keramiky se zabudovanými topnými sedačkami.

Zvedací most překročuje příkop který odděluje západní obytnou část od zahrady [180].

Otvory oken a dveří svědčí o původu starším než zahrady ze XVI století.

¹ **Coussiège** - Lavice - zapustěné do okenního výklenku.

² **Orlice** - heraldická figura představující orla.

Velká bašta

Hřbet kopce dovoloval útočníkům se přiblížit s jejich děly ze západu. Aby se zamezilo tomuto nedostatku, byla postavena velká bašta [190] sloužící jako štít a zajišťující obranu obytné části. Po schodišti se nachází vstup přes zvedací most na dělostřeleckou plošinu.

V monumentální jižní věži, nám zední otvory dovolují nádherný pohled na Vogesy a do planiny. Ze severní věže velké bašty můžete spatřit dva hrady:

Ortenberg a Frankenbourg stojící na sousedních vrcholech.

Můžete též zpozorovat údolí, kde projížděly obchodní konvoje. Zde úplně pochopíme strategickou roli hradu.

Plošina je vybavena kopii kanonů svědčících o vývoji střelctví z XV a XVII století.

Sestupujíc, projdete kasematy³ a vystoupíte moderním schodištěm do severní palisády [210]. Schodiště jsou obroubena vlevo obrannou zdí a krytým ochozem a vpravo podpornou skalou vnitřní zahrady.

Odsud můžete spatřit tři latriny a odpad kuchyně.

Podporná zeď byla postavena pro zpevnění obytné části a střelecké věže které se začaly trhat.

Odsud můžete obdivovat střeleckou věž která byla hranatá již původně, zbořena v XVI století ve výši dvou pík (10 až 12 metrů přibližně) a zrestaurována architektem začátkem XX století.

Po návratu do spodního dvora spatříte vpravo kovářnu, postavenou pro potřeby přestavby v roce 1905.

³ **kasematy** - uzavřený lokál většinou s klenbou určený ke skladování jednoho nebo několika kanonů.

| Architektura

Symbol germanské moci

Dojem mohutnosti, která vyzařuje z Haut-Koenigsbourgu je dán jednak jeho rozlohou která činí plochu 1,5 hektarů a dále též hmotností objemu růžového pískovce.

Jeho stavbu poznamenala tři velká období.

Od XII až do první poloviny XV století obývalo tento hrad několik vlastníků.

Od roku 1479 je přestavován tak aby vyhovoval dělostřeleckému vyzbrojení a je oblehnut venkovní ochrannou hradbou v úrovni horizontálního zlomu zabraňujíc tak umístění děl útočníků, střeleckou plošinou a obrannou věží se zdí z velkých tloušťek.

Obytné prostory jsou vybaveny obdélníkovými okny, arkýři⁴ a t. d.

Začátek XX století je významným znovuzrozením po víc jak dvou a půl století opuštění hradu z XV století.

Vzhledem k relativně dobře zachovaným ruinám bylo dosaženo zařazení do historických monumentů v roce 1862.

Architekt Bodo Ebhardt, který byl obdivovatelem středověku a jeho opevněných hradišť, vedl obnovení Haut Koenigsburg s odborností a metodou.

V roce 1900 výška zachovaných zdí dosahovala v mnoha místech úrovně podsebití a klenby byly částečně zachované. Takto mohl Bodo Ebhardt zrestituovat původní objemy z XV a XVI století. Jenom některé vysoké části a střechy si musel architekt představit. Z této přibližné představivosti pravděpodobně vznikly mnohé kontroverze, například znásobení zastřešených ochozů, nebo hradní věže.

I přesto je však současný Haut Koenigsbourg reprezentativní architekturou opevněného hradu z XV a XVI století v jižní rýnské pánvi.

⁴ arkýř - malá okénka visle na hlavní okno z každé strany.

|Obnovení

Aktuální hrad Haut-Koenigsbourg je výsledkem svědomité restaurace vedené začátkem XX století architektem **Bodo Ebhardtem** pod vládou císaře **Guilloma II z Hohenzollern** s cílem vytvořit z hradu nikoliv císařskou rezidenci, ale museum středověku. Guillaume II si přál vytvořit symbol znovuzrození říše a germánské minulosti v Alsasku.

Bodo Ebhardt povede restaurování s přesným vyměřením ruin, s fotografickou dokumentací a dle pozorování archeologického, historického a architekturálního velmi důkladně a to vše s respektem románských stop ještě zřejmých. Dokumentuje se velmi dlouze a navštěvuje četné hrady v Evropě.

Na základě všech těchto elementů, Bodo Ebhardt předloží projekt rekonstrukce císaři Guillamovi II a tento mu dá svůj souhlas.

Císař bude navštěvovat staveniště každým rokem tak aby mohl konstatovat postup prací.

V hlavním obřadním sále nechá odstranit zrestaurování parta tak, aby mohl disponovat větším objemem této místnosti.

Přesto však, několik kritik mohlo být formulováno týkajíc se architektonického řešení, sklonu střech, celkového použití tašek pro krytí střech, rekonstrukce větrného mlýnu a ne mlýnu ručního.

Nábytek a též zbraně byly získány začátkem století v úmyslu ilustrovat život a vývoj vyzbrojení na konci středověku v údobí Třicetileté války (1618 – 1648).

Vzácné kopie (z čehož dvě truhly a kamna) byly darovány hradu protože dovolovaly připomenout vyjíměčná díla.

Pro poučení navíc:

LE HAUT-KŒENIGSBURG - Roger Lehni - Ouest France/CNMHS 1996

LE HAUT-KŒENIGSBURG - Éditions Schnell et Steiner GmbH Regensburg 1994

HAUT-KŒENIGSBURG - Connaissance des Arts, Hors série n° 88 1996

LE HAUT-KŒENIGSBURG MYTHES ET RÉALITÉ

L. Baridon et N. Pintors - CNMHS/CNRS éditions 1998

HAUT-KŒENIGSBURG - M. Waechter et V. Noto Campanella - Éditions Pierron 1999

Château du Haut-Kœnigsbourg

F-67600 Orschwiller

tél. +33 (0)3 69 33 25 00

fax +33 (0)3 69 33 25 01

haut-koenigsbourg@bas-rhin.fr

www.haut-koenigsbourg.fr

ALSACE

CONSEIL DÉPARTEMENTAL
BAS-RHIN